

Шин диилврмүдин төлө!

Д. УТНАСУНОВ,

Хальмг таньгъчин күйгч комитетин ахлач

☆

1957 джил төгсв. Шин джил эклджань.

Онъгрсн джил, мана орн-нутгг, тедү мет мана Хальмг таньгъчд, ончта, ил толрха темдгтэ джил болдж гарв.

Таньгъчиннь эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургуулиг түргяр босхдж өдлүлггяр, эвранны колхозмудан болн совхозмудан чаньгъадж, цааранднь улм батруллггяр, онъгрсн джилд Хальмг таньгъчин куч-көлсчир чидлән арвлл уга, ик шуилтта кевәр көдлцхäv.

Парть болн Правительство хальмг келн äмтсд тасрхан угаггяр онъган өгч, оньдинд килмджән үзүлдж, ик гидгяр дөнъ-нөкд болцхана.

Хальмг таньгъчд дөнъ-нөкд боллггяр 1957-ч джилин эклцяр РСФСР-н Министрмүдин Советин токтавр гарла. Тер токтаврар шинäs тохнäта кесг олн сән гермүд бәрлггнэ көдлмшт нерädгддж 73 сай арслнъ мөнъгн гаргггддж өггдлэ. Дакад болхла, онц бийдән бääх гермүд бәрдж автха гидж, куч-көлсчирт удан болзггаггяр, өгггггяр түгäдж өгхин кергт 30 сай арслнъ мөнъгн гаргггддж өггдлэ.

Хальмг таньгъчд, селәнэ эдл-ахун көдлмшт, эн токтаврас иштäггяр кесг олн техник өггдв.

Ирсн джилд, Хальмг таньгъчд үзүлджäh дөнъ-нөкд, урдк джилär болхла кесг холван ик. 1957-ч джилин сентябрь сарин хойр шинд РСФСР-н Министрмүдин Советин гарггсн токтаврар болхла, иргч джилд, Хальмг таньгъчд, шинäs кесг олн сääхн гермүд тосхлггнд 280 сай арслнъ мөнъгн гаргггддж өггдв. Таньгъчин совхозмудар шинäs гермүд бәрлггнд 55 сай арслнъ гаргггдхмн. Иргч джилд мана таньгъчин совхозмуд 39 сай арслнъга селәнэ эдл-ахун машинд, трактормуд болн комбайнмуд, нань чигн машинд, оборудовань болн көлг-куч, түүнд хамг нег кергтэ тоотинь цугтаггинь авхмн.

Тосхлтин көдлмшиг сäänär, түргяр делгрүлхин эркд, Хальмг таньгъчд, тосхлтин шишлнъ трест бүрдäгдв. Эн 1958 джил тосхлтин көдлмш урдкасн улм хурдар делгрх зөвтэ. Тосхлтин материалар, кесг хамг кергтэ оборудованяр, цуг эн кергтэ тоотар теткхин эркд, шишлнъ тетклтин халхин организац бүрдäгдхмн. 1958 джилд тосхлтин программ ийр ик. Эн ним программиг сäänär күүцäлггн, мана олн куч-көлсчирäs ик шуилтта көдлмш, түргяр, шамдггя кевәр көдллггн некджәнэ.

Онъгрсн 1957 джил, мана

Хальмг таньгъчин цуг куч-көлсчир, Тöрски орн-нутггиннь, ни-ниинцнъгүү олн келн äмтс-тägгән хамдан, Коммунистическ партин дадмг гардврт, эвранны таньгъчиннь эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургуулиг түргяр босхдж, цааранднь түүг улм өдлүлхин төлэ бас шундж, гүдждж көдлцхäv.

Хальмг таньгъчин куч-көлсчир, цуг советск олн-äмтс-тэ, 1957 джил, Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40 өбниг, ик байрта-бахта кевәр темдгддж онъгггүлцхäv.

Онъгрсн джилд нань чигн тинь кесг олн ончта, темдгтэ йовдлмуд болв.

1957 джил, мана энъкр Тöрски орн-нутггн нериг цааранднь улм туурулгч, нарт делкäd энүүгиг гäähмдж, өврмдж болггггч, соньн сääхн джил болв.

Джил давб. Эн давсн джилд таньгъчин колхозмуд болн совхозмуд кедж, күүцäдж йовх көдлмштән зөвәр элäd диилврмүд бәрцхäv. Государствд буудä орулдж өглггнэ зураггән эдн болзггаснь урд 107 процент күүргдж күүцäцхäv. Хальмг таньгъч государствд кесг олн вагон торггн ноос орулдж өгв. Ноос белдлггнэ зура 103,7 процент күүрч күүцäгдв. Ус орулдж өглггн 102,1 процент болдж күүцäгдв, өндг белдлггн 118 процент болв.

Таньгъчин промышленн предприятъс зураггән бас күүцäцхäv. Хөбнэ то, бод малн то, гаха, така болвчн эдн цуггяарн онъгрсн джилд өдлдж өсцхäv.

Ирсн шин джилиг, таньгъчин цуг куч-көлсчир, көдлмштән күүцвртэ, седклин үнн байртаггяр тосдж йовцхана. Шин джил, шин төрмүд.

Иргч, 1958 джил, таньгъчиннь эдл-ахуг, культуриг, эрдм-сургуулиг цааранднь улм делгрүлдж өдлүлхвдн. Таньгъчин куч-көлсчир, социалистическ эдл-ахуг хурдар өдлүлхин төлэ, малас гаргггдг ноос, ус, тос, мах, нань чигн селәнэ эдл-ахун эдл-уушиг улм элвджүлхин эркд, муурлт угаггяр ноолдцхах зөвтэ.

Онъгрсн 1957 джилд Хальмг таньгъчин көдлмшчир, колхозникуд болн советск интеллигенц, партин болн правительствин тавсн төрмүдиг күүцäхин төлэ ончта нерән гаргггдж көдлцхäv. Ирджäh шин джилд таньгъчин өмн алдр ик төрмүд зөгсджана. Таньгъчин эдл-ахуг, культуриг улм хурдар цааранднь өскхдән шин ик диилвр күүцтхэ гидж цуг куч-көлсчириг йорäджәнэ.

Ирсн, 1958 джил, шин диилврмүдин джил болтха!